

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 356

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Mărți, 10 mai 2016

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
DECRETE		
475.	— Decret privind conferirea Ordinului și Medaliei <i>Bărbăție și Credință</i>	2
487.	— Decret privind conferirea Ordinului Național <i>Steaua României</i> în grad de <i>Cavaler</i>	3
488.	— Decret privind conferirea Ordinului Național <i>Steaua României</i> în grad de <i>Cavaler</i>	3
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE		
	Decizia nr. 9 din 12 aprilie 2016 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală)	4–15
ACTE ALE PARTIDELOR POLITICE		
	Cuantumul total al sumelor provenite din finanțările private ale partidelor politice în anul 2015, conform Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale — Partidul Național „Pentru Patrie”	16

DECRETE

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

privind conferirea Ordinului și Medaliei *Bărbăție și Credință*

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1), ale art. 8 lit. A și B din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, precum și ale Legii nr. 528/2003 privind Medalia *Bărbăție și Credință* și ale Legii nr. 413/2004 privind Ordinul *Bărbăție și Credință*,

având în vedere propunerea directorului Serviciului de Protecție și Pază, cu prilejul Zilei Serviciului de Protecție și Pază, în semn de apreciere deosebită pentru înaltul profesionalism, dăruirea și devotamentul dovedite în îndeplinirea cu succes a misiunilor încredințate,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Art. 1. — Se conferă Ordinul *Bărbăție și Credință* în grad de *Mare Ofițer*, cu însemn pentru militari, persoanei prevăzute în anexa nr. 1*), care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 2. — Se conferă Ordinul *Bărbăție și Credință* în grad de *Comandor*, cu însemn pentru militari, persoanei prevăzute în anexa nr. 2*), care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 3. — Se conferă Ordinul *Bărbăție și Credință* în grad de *Ofițer*, cu însemn pentru militari, persoanei prevăzute în anexa nr. 3*), care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 4. — Se conferă Ordinul *Bărbăție și Credință* în grad de *Cavaler*, cu însemn pentru militari, persoanelor prevăzute în anexa nr. 4*), care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 5. — Se conferă Medalia *Bărbăție și Credință*, clasa I, cu însemn pentru militari, persoanelor prevăzute în anexa nr. 5*), care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 6. — Se conferă Medalia *Bărbăție și Credință*, clasa a II-a, cu însemn pentru militari, persoanelor prevăzute în anexa nr. 6*), care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 7. — Se conferă Medalia *Bărbăție și Credință*, clasa a III-a, cu însemn pentru militari, persoanelor prevăzute în anexa nr. 7*), care face parte integrantă din prezentul decret.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

București, 4 mai 2016.
Nr. 475.

*) Anexele nr. 1—7 conțin informații clasificate și urmează regimul Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****privind conferirea Ordinului Național *Steaua României*
în grad de *Cavaler***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1), ale art. 9 lit. A și ale art. 10 din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, precum și ale Legii nr. 517/2003 privind conferirea decorațiilor de război,

având în vedere propunerea ministrului apărării naționale,

în semn de recunoștință și apreciere pentru dăruirea și curajul manifestate sub culorile drapelului național, pentru spiritul de sacrificiu dovedit pe timpul executării unei misiuni de luptă în Teatrul de Operații din Afganistan,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se conferă *post-mortem* Ordinul Național *Steaua României* în grad de *Cavaler*, cu însemn pentru militari, de război, sublocotenentului Dumitrescu *Marian* Iulian.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

București, 9 mai 2016.
Nr. 487.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****privind conferirea Ordinului Național *Steaua României*
în grad de *Cavaler***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1), ale art. 9 lit. A și ale art. 10 din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, precum și ale Legii nr. 517/2003 privind conferirea decorațiilor de război,

având în vedere propunerea ministrului apărării naționale,

în semn de recunoștință și apreciere pentru dăruirea și curajul manifestate sub culorile drapelului național, pentru spiritul de sacrificiu dovedit pe timpul executării unei misiuni de luptă în Teatrul de Operații din Afganistan,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se conferă *post-mortem* Ordinul Național *Steaua României* în grad de *Cavaler*, cu însemn pentru militari, de război, sublocotenentului Vizireanu *Gheorghe* Adrian-Ion.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

București, 9 mai 2016.
Nr. 488.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 9

din 12 aprilie 2016

Dosar nr. 814/1/2016/HP/P

Mirela Sorina Popescu — președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
 Rodica Aida Popa — judecător la Secția penală
 Livia Luminița Zglimbea — judecător la Secția penală
 Săndel Lucian Macavei — judecător la Secția penală
 Simona Daniela Encean — judecător la Secția penală
 Valentin Horia Șelaru — judecător la Secția penală
 Simona Cristina Neniță — judecător la Secția penală
 Rodica Cosma — judecător la Secția penală
 Ioana Alina Ilie — judecător la Secția penală

S-a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Timișoara, Secția penală, în Dosarul nr. 5.287/290/2013, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept: „Dacă elementul material al laturii obiective a infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice prevăzute de art. 371 din Codul penal trebuie îndreptat împotriva mai multor persoane și dacă în situația în care acțiunea descrisă a vizat o singură persoană operează dezincriminarea conform art. 4 din Codul penal.”

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost constituit conform prevederilor art. 476 alin. (6) din Codul de procedură penală și art. 274 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de către președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Mirela Sorina Popescu.

Conform art. 276 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare, la ședința de judecată participă doamna Micaela Radulian, magistrat-asistent în cadrul Secției penale.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror Daniela Maftei.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, arătând că s-au transmis puncte de vedere asupra chestiunii de drept din partea curților de apel, conturându-se două opinii:

În opinia majoritară s-a susținut că elementul material al laturii obiective a infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice prevăzute de art. 371 din Codul penal este întrunit chiar dacă acțiunea inculpatului vizează o singură persoană, întrucât aceasta se răsfărăge asupra tuturor persoanelor prezente, cu condiția îndeplinirii condiției esențiale a comiterii faptei în public.

În opinia minoritară s-a susținut că elementul material al laturii obiective a infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice prevăzute de art. 371 din Codul penal trebuie îndreptat împotriva mai multor persoane, în textul incriminator regăsindu-se termenul „persoane”. Așadar, din interpretarea gramaticală a normei de incriminare a infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice rezultă că pluralul folosit de legiuitor conduce la

concluzia că sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii doar în situația în care acțiunea este îndreptată împotriva mai multor persoane.

Când legiuitorul a vrut să ocrotească o singură persoană, ca subiect pasiv, a făcut-o prin titlul I intitulat „Infracțiuni contra persoanei”, cap. II intitulat „Infracțiuni contra integrității corporale sau sănătății unei persoane” din Partea specială a Codului penal”.

În unanimitate, s-a susținut că, în situația în care acțiunea descrisă vizează o singură persoană, nu operează dezincriminarea conform art. 4 din Codul penal.

La dosar au fost transmise opiniile formulate de specialiștii Catedrei de drept penal din cadrul Universității „Nicolae Titulescu”, Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca și Universității de Vest din Timișoara, care și-au expus punctul de vedere în sensul că elementul material al laturii obiective a infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice prevăzute de art. 371 din Codul penal nu trebuie îndreptat împotriva mai multor persoane, iar în situația în care acțiunea descrisă a vizat o singură persoană, nu operează dezincriminarea conform art. 4 din Codul penal.

Magistratul-asistent a arătat că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, care a fost comunicat inculpatului potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală.

A mai învederat că la data de 31 martie 2016, Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 253/C2/530/III-5/2016, din data de 30 martie 2016, a adus la cunoștință că nu există în lucru nicio sesizare având ca obiect promovarea unui recurs în interesul legii cu privire la problema de drept cu care a fost sesizată instanța, fiind depuse și concluziile scrise.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, doamna judecător Mirela Sorina Popescu, a acordat cuvântul reprezentantului Ministerului Public cu privire la problema supusă dezlegării.

Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, a susținut că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea de principiu a problemei de drept vizând interpretarea și aplicarea art. 371 din Codul penal este admisibilă, în cauză sunt îndeplinite condițiile formale prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, Curtea de Apel Timișoara fiind investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, respectiv în apel, problema de drept a cărei dezlegare se solicită nu a mai fost supusă examenului instanței supreme și, în consecință, nu s-a statuat asupra ei printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii în curs de soluționare, iar de lămurirea respectivei chestiuni de drept depinde soluționarea pe fond a cauzei.

Pe fondul sesizării a susținut că existența infracțiunii prevăzute de art. 371 din Codul penal nu depinde de numărul persoanelor vizate de modalitățile normative de realizare a elementului material, ci de producerea efectivă a urmării periculoase care este tulburarea ordinii și liniștii publice, în fapt, crearea unei stări de pericol pentru relațiile de conviețuire

sociale. În concluzie, infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice poate exista și atunci când elementul material al acesteia vizează o singură persoană, dacă s-a produs urmarea specifică, după cum poate să nu existe dacă, deși elementul material vizează mai multe persoane, nu s-a produs tulburarea ordinii și liniștii publice.

Pentru motivele expuse, reprezentantul Ministerului Public a solicitat admiterea sesizării și, prin hotărârea ce se va pronunța, lămurirea pe deplin a problemei de drept supuse dezlegării.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a declarat dezbaterile închise, rămânând în pronunțare asupra sesizării formulate.

ÎN ALTA CURTE

asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

Prin Încheierea de ședință din data de 5 februarie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 5.287/290/2013, Curtea de Apel Timișoara, Secția penală, în baza art. 475 din Codul de procedură penală, a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept: Dacă elementul material al laturii obiective a infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice prevăzute de art. 371 din Codul penal trebuie îndreptat împotriva mai multor persoane și dacă, în situația în care acțiunea descrisă a vizat o singură persoană, operează dezincriminarea conform art. 4 din Codul penal.

II. Expunerea succintă a cauzei ce formează obiectul Dosarului nr. 5.287/290/2013 al Curții de Apel Timișoara — Secția penală:

Curtea de Apel Timișoara — Secția penală a fost investită cu judecarea apelului declarat de inculpatul R.L.C. împotriva Sentinței penale nr. 2.808 din data de 17 noiembrie 2015, pronunțată de Judecătoria Timișoara în Dosarul nr. 5.287/290/2013.

În contextul concret al cauzei, prin Rechizitoriul nr. 993/P/2013 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Reșița înregistrat inițial pe rolul Judecătoriei Reșița, iar apoi pe rolul Judecătoriei Timișoara la data de 10 februarie 2015 cu nr. 5.287/290/2013, în urma admiterii de către Curtea de Apel Timișoara, prin sentința nr. 11/PII/29.01.2015, a cererii de strămutare formulate de inculpat, s-a dispus trimiterea în judecată a inculpatului R.L.C. pentru săvârșirea infracțiunii de ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea ordinii și liniștii publice prevăzute de art. 321 alin. 1 din Codul penal din 1969, cu aplicarea art. 37 alin. 1 lit. b) din Codul penal din 1969.

Prin Sentința penală nr. 2.808 din data de 17 noiembrie 2015, pronunțată de Judecătoria Timișoara în Dosarul nr. 5.287/290/2013, în baza art. 371 din Codul penal, cu aplicarea art. 41 alin. (1) din Codul penal și art. 5 din Codul penal, în condițiile art. 43 alin. (5) din Codul penal, s-a dispus condamnarea inculpatului R.L.C. la o pedeapsă de 1 (unu) an închisoare, pentru săvârșirea infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice, cu executare în regim de detenție.

În temeiul art. 67 din Codul penal s-a aplicat inculpatului pedeapsa complementară a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 66 alin. (1) lit. a) (dreptul de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice), b) (dreptul de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat) și m) (dreptul de a se afla în sala de sport S.C. SUPER FIT — S.R.L. din Reșița) din Codul penal pe o perioadă de 2 ani, care se execută potrivit art. 68 alin. (1) lit. c) din Codul penal, după executarea pedepsei principale.

În temeiul art. 65 din Codul penal s-a aplicat inculpatului pedeapsa accesorie a interzicerii drepturilor prevăzută de art. 66

alin. (1) lit. a), b) și m) din Codul penal, care se execută potrivit art. 65 alin. (3) din Codul penal, de la rămânerea definitivă a hotărârii.

În temeiul art. 404 alin. (4) din Codul de procedură penală, raportat la art. 72 alin. (1) din Codul penal, s-a dedus din pedeapsa ce urmează a fi executată de către inculpatul R.L.C. durata reținerii și durata arestării preventive de la data de 04.04.2013 la data de 18.04.2013 și de la data de 31.01.2014 la data de 04.02.2014.

Ca situație de fapt, instanța de fond a reținut, în esență, că la data de 29.03.2013 numitul M.A.A. a mers la sala de sport S.C. SUPERFIT — S.R.L., situată în municipiul Reșița, al cărei abonat era și a început să se antreneze la diferite aparate.

La ora 19,37, în sală a intrat și inculpatul R.L.C. care inițial a rămas în apropierea pultului, timp în care lângă acesta a trecut și numitul M.A.A., fără a-l fi abordat în vreun fel pe inculpat.

Inculpatul R.L.C. s-a schimbat în echipamentul sportiv și s-a deplasat în sală pentru a se antrena la aparate.

La un moment dat, inculpatul și numitul M.A.A. au început să facă exerciții la două aparate apropiate.

La scurt interval de timp, numitul M.A.A. a încetat să se mai antreneze la aparatul respectiv și s-a deplasat pe culoar, în direcția pultului. Imediat în spatele său a venit inculpatul R.L.C. care a început să-l împingă violent.

Imediat, în locul în care era căzută victima, lângă care se afla numitul L.R. s-au deplasat și martorele G.N. și G.B.A., iar inculpatul s-a îndreptat agitat spre zona pultului. În momentul în care martora G.N. a dorit să apeleze numărul unic de urgență inculpatul R.L.C. s-a întors la locul agresiunii și a împiedicat-o pe martoră să vorbească la telefon, îndepărtându-i cu mâna telefonul de la ureche și spunând să nu sune la poliție.

În urma loviturilor primite, victima a necesitat pentru vindecare un număr de 7—8 zile îngrijiri medicale conform Certificatului medico-legal nr. 133/A2/02.04.2013 eliberat de Serviciul Județean de Medicină Legală Caraș-Severin.

După câteva minute, respectiv la ora 19,56, numitul M.A.A. s-a ridicat de la podea, ajutat fiind de numitul L.R., și s-a deplasat apoi la grupul sanitar al sălii de sport, întrucât în urma loviturilor îi curgea sânge din zona capului.

Inculpatul R.L.C. a intrat și el în baia sălii de sport.

Împotriva Sentinței penale nr. 2.808/17.11.2015, pronunțată de Judecătoria Timișoara, a formulat apel inculpatul R.L.C., cauza fiind înregistrată pe rolul Curții de Apel Timișoara — Secția penală, care a pus în discuție admisibilitatea cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiției în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept motivat de succesiunea în timp a normei penale și de modul în care legiuitorul a înțeles să incrimineze în conținutul art. 371 din Codul penal o parte din conținutul constitutiv al infracțiunii din vechea reglementare a art. 321 din Codul penal, respectiv dacă pentru existența infracțiunii prevăzute de art. 371 din Codul penal se impune în mod necesar ca violențele, amenințările sau atingerea gravă adusă demnității să vizeze una sau mai multe persoane.

Reprezentantul Ministerului Public a opinat în sensul respingerii, ca inadmisibilă, a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru dezlegarea chestiunii de drept invocate, pentru următoarele considerente: cu privire la elementul material al laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 371 din Codul penal, a arătat că, în absența unei precizări a legii, violența îndreptată asupra persoanelor poate fi atât fizică, cât și verbală. Cu privire la atingerile grave aduse demnității persoanelor, acestea semnifică acele acțiuni cu caracter ofensator care sunt de natură să vatăme sentimentul de prețuire pe care persoana îl are față de ea însăși sau considerația, aprecierea de care aceasta se bucură din partea celorlalți membri ai societății.

În cauză, elementul material s-a realizat în aceste două modalități de comitere a faptei, prin acțiunile inculpatului de a lovi partea vătămată M.A.A. în zona feței și de a-i adresa injurii, gest disprețuitor de natură a o pune pe aceasta într-o situație umilitoare, atingându-i astfel în mod grav demnitatea în prezența mai multor persoane care au observat în mod direct gesturile inculpatului și care la rândul lor au fost afectate de acțiunea acestuia. Prin modalitatea de săvârșire a faptei, respectiv în incinta unei săli de sport, cu ocazia efectuării unor antrenamente de rutină la care participau un număr relativ mare de persoane, acțiunea inculpatului contra unei persoane care se antrena a determinat o reacție de dezaprobare din partea celor prezenți, inculpatul a tulburat în mod real ordinea și liniștea publică, având un impact extins în cadrul societății civile. Date fiind cuvintele jignitoare adresate de inculpat părții vătămate, a apreciat că violențele au vizat și marcat negativ toate persoanele prezente la locul incidentului. Prin urmare, chiar dacă acțiunea inculpatului de lovire și amenințare (jignire) a vizat o singură persoană, aceasta s-a răsfrânt asupra tuturor persoanelor prezente, astfel că este întrunită cerința stipulată în art. 371 din Codul penal.

Apărătorul apelantului inculpat, în notele scrise depuse la dosar, a susținut că din analiza comparativă a modalităților alternative de săvârșire a faptei, noua reglementare din art. 371 din noul Cod penal apare ca fiind restrictivă. Astfel, dacă sub imperiul vechii legi actele sau gesturile, cuvintele ori expresiile sau orice altă manifestare prin care se aducea atingere bunelor moravuri, se producea scandal public ori se tulbura liniștea și ordinea publică constituia infracțiune, sub imperiul noului Cod penal, pentru ca aceeași faptă să aibă relevanță penală trebuie să existe violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor ori amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor. Interpretând gramatical cuvintele și expresiile folosite în conținutul art. 371 din Codul penal, se ajunge la concluzia că pluralul folosit în două rânduri de către legiuitor nu este întâmplător, creând în opinia apărării o condiție de existență a acestei infracțiuni — pluralitatea pasivă ce este vizată, fie de violențe, fie de amenințări sau atingeri grave aduse demnității. Aplicând criteriul *per a contrario* se ajunge la concluzia că violențele comise în public împotriva unei persoane sau amenințările ori atingerile grave aduse demnității unei persoane nu au relevanță penală. Aspectul teoretic invocat prezintă importanță și în speța de față, raportat la obiectul cauzei. Astfel, inculpatul a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea liniștii publice prevăzute de art. 321 alin. 1 din Codul penal din 1969, cu aplicarea art. 37 alin. 1 lit. b) din Codul penal din 1969, în sarcina sa reținându-se că în 29 martie 2013, aflându-se în incinta sălii de sport S.C. SUPERFIT — S.R.L. din Reșița, a aplicat mai multe lovituri cu pumnii și picioarele numitului M.A.A., i-a adresat cuvinte și expresii jignitoare, precum și amenințări de natură să provoace indignarea și revolta persoanelor existente în spațiul respectiv, manifestări de violență prin care s-a adus atingere bunelor moravuri, s-a produs scandal public și s-a tulburat ordinea și liniștea publică.

A apreciat că dezlegarea din punct de vedere teoretic a chestiunii de drept va lămuri dacă în situația unui conflict fizic ori verbal între două persoane, victimă — agresor, în loc public, fără a fi vătămate în mod direct și nemijlocit alte persoane, sunt incidente dispozițiile art. 371 din noul Cod penal. Voința legiuitorului trebuie interpretată în sensul protejării obiectului juridic special al infracțiunii, în situația în care activitatea materială incriminată vatămă mai mult decât ocrotește obiectul juridic special al infracțiunilor de lovire sau alte violențe, prevăzute de art. 193 din Codul penal, ori de amenințare, prevăzute de art. 206 din Codul penal. A interpreta altfel s-ar

putea ajunge la situația imposibilă ca una și aceeași faptă să fie încadrată în același timp în conținutul constitutiv a două infracțiuni de sine stătătoare, fără a exista între ele cerința reglementată de art. 38 alin. (2) din Codul penal privind concursul formal de infracțiuni. Aceasta cu atât mai mult cu cât persoana agresată fizic sau verbal este ocrotită de legea penală prin incriminarea ca infracțiuni a faptelor de lovire sau alte violențe și amenințare. S-a arătat că un aspect deopotrivă important, ce poate să decurgă din modalitatea de soluționare a chestiunii de drept, îl constituie posibilitatea recurgerii la principiul oficialității urmăririi penale, în asemenea cazuri, când victima nu formulează plângere prealabilă pentru faptele săvârșite împotriva sa. Situația este prezentă și în această cauză, când fapta a fost urmărită din oficiu înainte ca victima să formuleze plângere prealabilă, pe care ulterior a retras-o.

Instanța care a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție cu chestiunea de drept supusă dezbaterii a arătat că, potrivit noului Cod penal, activitatea materială circumscrisă laturii obiective a infracțiunii a fost defalcată prin incriminarea distinctă cu denumire marginală proprie în două infracțiuni de sine stătătoare, respectiv „tulburarea ordinii și liniștii publice” reglementată de art. 371 din Codul penal și „ultrajul contra bunelor moravuri” prevăzută de art. 321 din Codul penal, în speță fiind aplicabil art. 371 din Codul penal care face parte din titlul VIII intitulat „Infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială” cap. I — infracțiuni contra ordinii și liniștii publice.

S-a mai susținut că infracțiunea de ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea ordinii și liniștii publice reglementată de art. 321 din Codul penal anterior făcea parte din același capitol cu infracțiunile care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială.

S-a menționat, de asemenea, că incriminarea infracțiunii prevăzute de art. 371 din Codul penal dă expresie preocupării legiuitorului pentru asigurarea unui climat de conviețuire pașnică și demnă, întemeiat pe respect și considerație reciprocă între membrii colectivității, obiectul juridic special constituindu-l relațiile sociale de conviețuire a căror existență și dezvoltare sunt condiționate de respectarea bunelor moravuri în relațiile interumane și a liniștii publice. În literatura juridică de specialitate (Alexandru Boroi — Drept penal parte specială, ediția II, Editura CH BECK, București 2014, pag. 686) s-a considerat că subiect pasiv al infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice este statul, ca subiect pasiv principal, sau persoanele ale căror sentimente morale au fost ultrajate sau cărora li s-a adus atingere prin scandalul public provocat, ca subiect pasiv adiacent. Astfel, dacă sub imperiul vechii legi nu era precizat dacă actele sau gesturile ori expresiile sau orice altă manifestare prin care se aducea atingere bunelor moravuri ori se tulbura liniștea și ordinea publică trebuiau comise împotriva unuia sau mai multor persoane sau bunuri, sub imperiul noului Cod penal legiuitorul a stabilit că fapta persoanei comisă în public prin violență trebuie îndreptată „împotriva persoanelor sau bunurilor ori prin amenințări sau atingeri grave asupra demnității persoanelor”, urmarea imediată constând în crearea unei stări de pericol pentru relațiile de conviețuire socială ca urmare a săvârșirii acțiunii incriminate. Modalitățile normative ale infracțiunii sunt reflectate în modurile în care poate fi realizat elementul material: violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor ori prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor.

S-a mai susținut că, interpretând gramatical conținutul normei de incriminare a infracțiunii prevăzute de art. 371 din Codul penal, pluralul folosit de legiuitor conduce la concluzia întrunirii elementelor constitutive ale infracțiunii doar în situația în care acțiunea incriminatoare este îndreptată împotriva mai

multor persoane, pluralitatea pasivă fiind necesară pentru existența infracțiunii. Aceasta a fost și interpretarea dată art. 321 din Codul penal anterior de către instanțele naționale, prin Decizia penală nr. 627/1984 a Tribunalului Hunedoara, publicată în Revista Română de Drept nr. 5/1985, statuându-se că atunci când manifestările lipsite de respect sunt adresate unei singure persoane în urma unui conflict personal nu există infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice.

În acest sens, instanța de apel a constatat că voința legiuitorului se impune a fi interpretată în sensul protejării obiectului juridic special în situația în care activitatea materială incriminată de art. 371 din Codul penal aduce atingere unor valori sociale diferite de cele care ocrotesc obiectul juridic special al infracțiunilor de lovire sau alte violențe prevăzută de art. 193 din Codul penal ori de amenințare prevăzută de art. 206 din Codul penal, astfel încât pluralitatea de subiecți pasivi împotriva cărora trebuie să fie îndreptată acțiunea circumscrisă elementului material al laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 371 din Codul penal este necesară.

S-a apreciat că această interpretare se impune cu atât mai mult cu cât persoana agresată fizic sau verbal este ocrotită de legea penală prin titlul I intitulat „Infracțiuni contra persoanei” cap. II intitulat „Infracțiuni contra integrității corporale sau sănătății”.

În concluzie, s-a apreciat că este necesar ca Înalta Curte de Casație și Justiție să dea o dezlegare problemelor de drept susmenționate.

III. Dispozițiile legale incidente

Art. 371 din Codul penal — Tulburarea ordinii și liniștii publice

„Fapta persoanei care, în public, prin violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor ori prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor, tulbură ordinea și liniștea publică se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.”

Art. 375 din Codul penal — Ultraj contra bunelor moravuri

„Fapta persoanei care, în public, expune sau distribuie fără drept imagini ce prezintă explicit o activitate sexuală, alta decât cea la care se referă art. 374, ori săvârșește acte de exhibiționism sau alte acte sexuale explicite, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau amendă.”

Art. 321 din Codul penal anterior — Ultrajul contra bunelor moravuri și tulburarea ordinii și liniștii publice

„Fapta persoanei care, în public, săvârșește acte sau gesturi, proferează cuvinte ori expresii, sau se dedă la orice alte manifestări prin care se aduce atingere bunelor moravuri sau se produce scandal public ori se tulbură, în alt mod, liniștea și ordinea publică, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

Dacă prin fapta prevăzută la alin. 1 s-au tulburat grav liniștea și ordinea publică, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.”

Art. 3 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012.

„Dispozițiile art. 4 din Codul penal nu se aplică în situația în care fapta este incriminată de legea nouă sau de o altă lege în vigoare, chiar sub o altă denumire.”

Art. 4 din Codul penal — Aplicarea legii penale de dezincriminare

„Legea penală nu se aplică faptelor săvârșite sub legea veche, dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă. În acest caz, executarea pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță, pronunțate în baza legii vechi, precum și toate consecințele penale ale hotărârilor judecătorești privitoare la aceste fapte încetează prin intrarea în vigoare a legii noi.”

Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

Prin Decizia penală nr. 747 din 3 martie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția penală, pronunțată în Dosarul nr. 2.411/110/2013, a fost respins, ca nefondat, recursul declarat de inculpatul V.G. împotriva Deciziei penale nr. 133 din 20 august 2013 a Curții de Apel Bacău, Secția penală, cauze minori și familie.

În cauza mai sus menționată inculpatul V.G. a fost condamnat pe lângă alte infracțiuni și pentru aceea prevăzută de art. 321 alin. 1 din Codul penal (vechea reglementare), cu aplicarea art. 74 alin. 1 lit. a), c) și art. 76 alin. 1 lit. d) din Codul penal (vechea reglementare), ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea ordinii și liniștii publice.

Ca situație de fapt s-a reținut că, în „seara zilei de 5 aprilie 2013, în jurul orelor 20.45, în timp ce se afla în incinta barului aparținând S.C. M.C. — S.R.L. din municipiul Bacău, inculpatul a purtat fără drept o secure cu care a lovit partea vătămată A.G. în zona capului, cu intenția de a-i suprima viața, provocându-i leziuni ce au necesitat 11—12 zile de îngrijiri medicale, provocând astfel scandal și tulburând liniștea și ordinea publică”.

Prin Decizia penală nr. 1.810 din 28 mai 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția penală, pronunțată în Dosarul nr. 4.319/107/2013, a fost admis recursul declarat de inculpatul T.A. împotriva Deciziei penale nr. 200/A din 4 decembrie 2013, pronunțată de Curtea de Apel Alba Iulia, Secția penală și pentru cauze cu minori, a fost casată în parte decizia penală atacată și Sentința penală nr. 211 din 2 septembrie 2013, pronunțată de Tribunalul Alba, și, rejudecând, s-a făcut aplicarea art. 5 din Codul penal, iar în baza art. 386 alin. (1) din Codul de procedură penală a fost schimbată încadrarea juridică dată faptelor prin actul de sesizare din infracțiunile prevăzute de art. 20 din Codul penal (1969) raportat la art. 174, art. 175 alin. 1 lit. i) din Codul penal (1969), art. 321 alin. 1 din Codul penal (1969) și art. 2 pct. 1) din Legea nr. 61/1991 în infracțiunile prevăzute de art. 32 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 188 alin. (1) și (2) din Codul penal, art. 371 din Codul penal și art. 372 alin. (2) din Codul penal, fiind condamnat pentru infracțiunile mai sus menționate, în condițiile art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală, cu aplicarea art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal referitoare la contopirea pedepselor și aplicarea unui spor.

Ca situație de fapt s-a reținut că „prin aplicarea unei lovituri cu cuțitul într-un local public, în prezența mai multor persoane, precum și gălăgia provocată în acest context a tulburat liniștea publică, respectiv acel climat necesar desfășurării normale a vieții sociale, în care relațiile dintre oameni se desfășoară pașnic, climat care a fost tulburat, deranjat prin atitudinea inculpatului, inclusiv prin lovirea cu intenție a părții vătămate cu cuțitul pe care îl avea în mod nejustificat asupra sa și deci săvârșirea unor alte infracțiuni. De asemenea, actele inculpatului au fost săvârșite în public, încadrându-se în dispozițiile art. 152 din Codul penal”.

Totodată, instanța de recurs a stabilit în ceea ce privește infracțiunea de ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea ordinii și liniștii publice prevăzută de art. 321 alin. 1 din Codul penal (1969) că fapta, astfel cum a fost recunoscută de inculpatul T.A., în noua reglementare se regăsește în dispozițiile art. 371 din Codul penal.

IV. Punctele de vedere exprimate de către curțile de apel și instanțele de judecată arondate

Examinând punctele de vedere exprimate de curțile de apel și instanțele arondate, precum și jurisprudența atașată acestora ce au fost transmise instanței supreme a rezultat următoarele:

Curtea de Apel Timișoara, Secția penală a comunicat că s-au conturat două opinii.

Într-o primă opinie îmbrățișată de Tribunalul Arad și Judecătoria Reșița s-a susținut că este întrunită cerința prevăzută de art. 371 din Codul penal chiar dacă acțiunea de

exercitare de violențe este îndreptată împotriva unei singure persoane, însă aceasta se răsfrânge asupra mai multor persoane prezente.

Într-o altă opinie, la care s-a raliat și Tribunalul Caraș-Severin, s-a susținut că sunt întrunite elementele constitutive ale acestei infracțiuni doar în situația în care acțiunea incriminatoare este îndreptată împotriva mai multor persoane.

Curtea de Apel București și instanțele arondate au comunicat că există două opinii.

În opinia majoritară s-a arătat că elementul material al laturii obiective a infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice prevăzute de art. 371 din Codul penal este întrunit chiar dacă acțiunea inculpatului vizează o singură persoană, întrucât aceasta se răsfrânge asupra tuturor persoanelor prezente, cu condiția îndeplinirii cerinței, aceea a comiterii faptei în public. S-a argumentat că textul nu trebuie interpretat strict gramatical, folosirea pluralului în art. 371 din Codul penal nu este de natură să exonereze pe făptuitor de infracțiunea comisă asupra unei singure persoane sau asupra unui singur bun, cerința esențială a textului fiind aceea de tulburare a ordinii și liniștii publice săvârșită prin violențe, indiferent de numărul de persoane. Când legiuitorul a vrut să prevadă un număr minim de persoane vătămate, a prevăzut în mod expres acest lucru în modalitatea formei simple sau a formei agravante (art. 192 sau art. 196 din Codul penal). Ceea ce se protejează în principal prin incriminarea acestei infracțiuni este liniștea publică, atribut al vieții sociale. Or, atâta timp cât violențele sau amenințările comise de inculpat, în public, sunt de natură a tulbura această liniște, de a provoca indignarea și revolta publicului, nu are importanță dacă sunt îndreptate împotriva uneia sau mai multor persoane.

În opinia minoritară s-a arătat că elementul material al laturii obiective a infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice prevăzute de art. 371 din Codul penal trebuie îndreptat împotriva mai multor persoane, în textul incriminator regăsindu-se termenul „persoane” folosit la plural, nu la singular. Așadar, din interpretarea gramaticală a normei de incriminare rezultă că pluralul folosit de legiuitor conduce la concluzia că sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii doar în situația în care acțiunea este îndreptată împotriva mai multor persoane, pentru existența infracțiunii fiind necesară pluralitate de subiecți pasivi.

Când legiuitorul a vrut să ocrotească o singură persoană ca subiect pasiv, a făcut-o în titlul I intitulat „Infracțiuni contra persoanei” în cap. II „Infracțiuni contra integrității corporale sau sănătății”.

În unanimitate, s-a arătat că, în situația în care acțiunea descrisă a vizat o singură persoană, nu operează dezincriminarea conform art. 4 din Codul penal.

Curtea de Apel Târgu Mureș, Curtea de Apel Galați și instanțele arondate, Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Alba Iulia, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Cluj, Tribunalul Maramureș, Tribunalul Bihor, Tribunalul Tulcea, Tribunalul Mureș, Tribunalul Dâmbovița, Tribunalul Cluj, Judecătoria Aleșd, Judecătoria Constanța, Judecătoria Măcin, Judecătoria Gherla, Judecătoria Filași, Judecătoria Iași au precizat că, dacă acțiunea vizează o singură persoană, indignarea se răsfrânge asupra tuturor persoanelor și nu operează dezincriminarea.

Curtea de Apel Pitești, Tribunalul Brașov, Tribunalul Dolj, Judecătoria Luduș, Judecătoria Rupea, Judecătoria Târgu Secuiesc, Judecătoria Sfântu Gheorghe, Judecătoria Satu Mare, Judecătoria Carei, Judecătoria Moreni, Judecătoria Segarcea, interpretând gramatical conținutul normei de incriminare a infracțiunii prevăzute de art. 371 din Codul penal, au apreciat că pluralul folosit de legiuitor conduce la concluzia întrunirii elementelor constitutive ale infracțiunii doar în situația

în care acțiunea incriminatoare este îndreptată împotriva mai multor persoane, pluralitatea pasivă fiind necesară pentru existența infracțiunii.

Curtea de Apel Iași a trimis mai multe hotărâri pronunțate de instanțele arondate Judecătoria Răducăneni, Judecătoria Iași, Judecătoria Vaslui, fără să formuleze un punct de vedere expres cu privire la infracțiunea prevăzută de art. 371 din Codul penal.

Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel Suceava și instanțele arondate, Tribunalul Buzău, Tribunalul Covasna, judecătoriile Oravița, Caransebeș și Moldova Nouă, judecătoriile Brașov, Făgăraș, Zărnești, Întorsura Buzăului, tribunalele Covasna, Toplița, Târnăveni, Judecătoria Odoheiu Secuiesc, Tribunalul Constanța, Judecătoria Hârșova, Judecătoria Mangalia, Judecătoria Medgidia și Judecătoria Babadag, judecătoriile Craiova, Calafat, Băilești, judecătoriile Pașcani și Hârlău, Tribunalul Iași au comunicat că nu au jurisprudență în materia infracțiunii prevăzute de art. 371 din Codul penal.

V. Punctul de vedere al specialiștilor asupra problemei de drept supuse dezlegării

În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) cu referire la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală s-a solicitat opinia unor specialiști cu privire la problema de drept supusă dezlegării.

În punctul de vedere transmis de Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Drept și Științe Administrative, s-a arătat că obiectul juridic protejat prin norma de incriminare sunt relațiile sociale privind ordinea și liniștea publică, ca specie a relațiilor de conviețuire socială. Ordinea publică este dată de respectarea ordinii de drept care asigură tuturor cetățenilor simțământul siguranței și al liniștii, asigură existența pașnică a indivizilor și a bunurilor acestora. Ordinea și liniștea publică sunt cerințe fundamentale ale statului de drept, asigurând exercițiul în societate al drepturilor și libertăților cetățenești. Infracțiunile contra ordinii și liniștii publice sunt infracțiuni de pericol și, de regulă, nu au obiect material. În cazul infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice săvârșite prin violențe, obiectul material îl constituie corpul sau bunurile victimei, subiect pasiv adiacent (secundar) al infracțiunii, dar dacă violențele exercitate asupra acestora au ca rezultat vătămări corporale sau distrugerii de bunuri, va exista un concurs ideal (formal) de infracțiuni. Infracțiunea prezintă un subiect pasiv principal, care este statul, ca titular al valorilor sociale protejate (ordinea și liniștea publică). Infracțiunea poate avea și un subiect pasiv secundar (adiacent), reprezentat de persoanele cărora li s-a adus atingere prin violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității acestora sau distrugerea bunurilor lor. În acest caz, vătămrile aduse persoanelor sau distrugerea bunurilor lor constituie infracțiuni distincte, în concurs cu infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice. Elementul material al laturii obiective a infracțiunii se poate realiza prin modalități alternative, constând în violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor, amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor. Cerința esențială este ca aceste fapte să fie săvârșite în public. Înțelesul noțiunii de faptă „săvârșită în public” este dat de prevederile art. 184 din Codul penal, potrivit căruia fapta se consideră săvârșită în public atunci când a fost comisă: a) într-un loc care prin natura sau destinația lui este totdeauna accesibil publicului, chiar dacă nu este prezentă nicio persoană; b) în orice alt loc accesibil publicului, dacă sunt de față două sau mai multe persoane; c) într-un loc neaccesibil publicului, însă cu intenția ca fapta să fie auzită sau văzută și dacă acest rezultat s-a produs față de două sau mai multe persoane; d) într-o adunare sau reuniune de mai multe persoane, cu excepția reuniunilor care pot fi considerate că au caracter de familie, datorită naturii relațiilor dintre persoanele participante.

S-a susținut că dacă s-ar considera sintagma „împotriva persoanelor sau bunurilor” o cerință esențială pentru realizarea elementului material al infracțiunii numai în ipoteza în care violențele sau amenințările sunt îndreptate împotriva mai multor persoane, ar exista o *contradictio in terminis* între această cerință și cea privind săvârșirea faptei în loc public, această din urmă cerință putând fi îndeplinită chiar dacă violențele, amenințările sunt îndreptate împotriva unei singure persoane.

Folosirea pluralului „împotriva persoanelor sau bunurilor” nu este o cerință de ordin numeric, legiuitorul indicând generic valorile materiale a căror periclitare este de natură să genereze tulburarea ordinii și liniștii publice, generând sentimente de teamă, de insecuritate, de dezaprobare etc.

Față de formularea destul de imprecisă a elementului material al infracțiunii de ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea liniștii publice în cuprinsul art. 321 alin. 1 din Codul penal anterior, în sensul că făptuitorul „săvârșește acte sau gesturi, proferează cuvinte ori expresii, sau se dedă la orice alte manifestări prin care se aduce atingere bunelor moravuri”, legiuitorul noului Cod penal a indicat generic, dar precis, valorile sociale a căror vătămare tulbură ordinea și liniștea publică dacă faptele sunt săvârșite în public.

Față de conținutul constitutiv al infracțiunii de ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea liniștii publice prevăzute de art. 321 alin. 1 din Codul penal anterior, a operat o dezincriminare în condițiile art. 4 din Codul penal și art. 3 din Legea nr. 187/2012 numai cu privire la acele acte sau gesturi, proferarea de cuvinte ori expresii sau dedarea la orice alte manifestări prin care se aduce atingere bunelor moravuri, altele decât violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor, amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor.

Fapta celui care, aflându-se în incinta unei săli de sport, aplică mai multe lovituri cu pumnii și picioarele unei persoane, căreia i-a adresat apoi cuvinte și expresii jignitoare, precum și amenințări este de natură să provoace indignarea și revolta persoanelor existente în spațiul respectiv, tulburându-se ordinea și liniștea publică.

Specialiștii din cadrul Facultății de Drept a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca — Catedra de drept penal au susținut că pentru realizarea elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 371 din Codul penal nu este necesar ca acțiunea din structura laturii obiective să fie îndreptată asupra mai multor persoane ori bunuri. Cu alte cuvinte, deși legiuitorul a folosit pluralul în conținutul noiei de incriminare referindu-se la „persoane” și „bunuri”, nu înseamnă că nu sunt îndeplinite elementele constitutive ale infracțiunii atunci când acțiunea de lovire ori de amenințare vizează o singură persoană, atâta vreme cât se poate identifica pe lângă acestea și urmarea cerută de art. 371, respectiv fapta persoanei care, în public, prin violențe, tulbură ordinea și liniștea publică.

Legat de acest aspect, în literatura de specialitate s-a statuat faptul că, raportat la interpretarea gramaticală a unei norme penale, singularul include pluralul și viceversa.

Ca o argumentare suplimentară se poate arăta că există o serie de texte de incriminare ce fac trimitere în conținutul lor la pluralul unor substantive, fără a exista vreo controversă în ceea ce privește sfera de aplicabilitate. Pentru exemplificare, s-a făcut trimitere la infracțiunile prevăzute de:

— art. 365 alin. (1) din Codul penal care incriminează, printre altele, distribuirea de dispozitive sau programe informatice [lit. a)], parole ori coduri de acces [lit. b)] în scopul săvârșirii uneia dintre infracțiunile prevăzute la art. 360—364. Cu toate acestea, în niciun moment nu s-a pus problema ca tipicitatea art. 365 alin. (1) din Codul penal să fie condiționată de existența unei pluralități de dispozitive, programe informatice, parole etc. Aceasta, deși art. 365 alin. (2) din Codul penal folosește

singularul atunci când face vorbire despre deținerea de dispozitive, programe, parole etc.;

— art. 386 alin. (1) din Codul penal în care se face vorbire despre oferirea sau darea „de bunuri ori alte foloase”;

— art. 372 alin. (1) lit. b) din Codul penal care pedepsește portul de „arme neletale” sau „dispozitive pentru șocuri electrice”;

— art. 239 alin. (1) din Codul penal care se raportează la scopul special al „fraudării creditorilor”. Cu toate acestea, în literatura de specialitate s-a evidențiat în mod corect că acțiunea materială din structura laturii obiective se poate realiza și pentru fraudarea unui singur creditor, independent de sintagma generală utilizată de legiuitor;

— art. 374 din Codul penal care sancționează, printre altele, accesarea de „materiale pornografice” cu minori.

În cazul tuturor acestor infracțiuni, deși legiuitorul a utilizat pluralul, este evident faptul că portul unei singure arme neletale ori al unui singur dispozitiv pentru șocuri electrice sau accesarea unui singur material pornografic cu minori atrage tipicitatea infracțiunii.

Nu în ultimul rând, în cazul tâlhăriei (art. 233 din Codul penal) se face vorbire despre întrebuițarea de „violențe sau amenințări”. În schimb, în cazul pirateriei (art. 235 din Codul penal) se face mențiunea că furtul necesită a fi comis prin „violență sau amenințare”. Reiese așadar cu evidență faptul că, deși legiuitorul a utilizat în cazul infracțiunii de tâlhărie pluralul, iar în cazul infracțiunii de piraterie singularul, în baza regulii de interpretare gramaticală menționate *supra*, sfera de aplicabilitate a textelor de incriminare nu are de suferit din această cauză.

Același raționament se impune a fi aplicat și în legătură cu interpretarea frazei „violențe asupra persoanelor” care implică și „violențele asupra unei singure persoane”.

În literatura de specialitate (S. Bogdan, D.A. Șerban, G. Zlati, *Noul Cod penal. Partea specială*, Editura Universul Juridic, București, 2014, p. 716) s-a arătat că, în cazul infracțiunii prevăzute de art. 371 din Codul penal, „determinarea conținutului tulburării prin atingeri grave aduse demnității unei persoane se va putea face prin raportare la vechile texte de incriminare a insultei sau calomniei”. Se observă așadar că analiza la nivelul tipicității a vizat și o singură acțiune îndreptată împotriva unei singure persoane, deși textul de incriminare face trimitere la plural.

De esența incriminării nu este numărul de persoane vizate de acțiunile autorului, ci tulburarea ordinii și liniștii publice prin conduitele comise în public și care au aceste caracteristici (violența asupra persoanelor, violențe asupra bunurilor, amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor).

Ca o ultimă observație, raportat la argumentul instanței de trimitere conform căruia, pentru tipicitatea infracțiunii, este necesar ca acțiunea incriminată să fie îndreptată asupra mai multor persoane, aceasta este și interpretarea dată art. 321 din Codul penal din 1969.

S-a apreciat că nu s-a impus niciodată condiția existenței unor acțiuni îndreptate în mod nemijlocit asupra mai multor persoane. În literatura de specialitate s-a făcut următoarea nuanțare: „dacă într-un conflict personal, în public, făptuitorul adresează unei persoane unele cuvinte injurioase, conflictul rămâne cantonat la cele două persoane și nu se poate vorbi și de ultraj contra bunelor moravuri. Dacă însă cuvintele injurioase adresate au un conținut obscen, dacă proferarea lor se face în așa fel încât să fie auzite de mai multe persoane, atunci fapta depășește cadrul limitat al conflictului personal și, ca manifestare de lipsă de respect pentru colectivitate, poate să reprezinte și o atingere adusă bunelor moravuri, de natură să constituie infracțiunea prevăzută de art. 321 din Codul penal”.

Inclusiv raportat la infracțiunea de huliganism (art. 471 din Codul penal Carol II), practica judiciară a considerat ca fiind îndeplinite elementele constitutive ale infracțiunii atunci când inculpatul a vătămat corporal o persoană prin utilizarea unui cuțit în centrul orașului, provocând astfel indignare și spaimă în rândul cetățenilor aflați la fața locului.

Elementul esențial rămâne, la fel ca în legislația penală anterioară, tulburarea ordinii și liniștii publice prin acțiunile din structura laturii obiective, și nu aspectul legat de pluralitatea subiecților pasivi secundari.

În măsura în care acțiunea de lovire, amenințare etc. este îndreptată împotriva unei singure persoane, împrejurarea că fapta este comisă în public nu va conduce automat la reținerea infracțiunii prevăzute de art. 371 din Codul penal, atâta vreme cât nu se identifică o tulburare a ordinii și liniștii publice. Identificarea acestei consecințe ține inclusiv de prezența altor persoane la locul comiterii faptei, fără a fi însă necesar ca asupra acestora să fie exercitate violențe, amenințări etc.

Cu privire la dezincriminare s-a susținut că, în măsura în care se constată faptul că tipicitatea infracțiunii prevăzute de art. 371 din Codul penal nu este afectată de concluzia conform căreia singularul include pluralul și viceversa, nu mai este necesară analiza acestui punct.

Specialiștii din cadrul Facultății de Drept a Universității „Nicolae Titulescu” — Catedra de drept penal au opinat în sensul că infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice subzistă și în ipoteza în care actul de violență este îndreptat împotriva unei singure persoane, sub condiția ca fapta să se petreacă în public și prin aceasta să se genereze publicului sentimente de dezaprobare, indignare și insecuritate socială.

Această opinie este susținută cu următoarele argumente:

1. Sub aspect gramatical, exprimarea din conținutul art. 371 din Codul penal („violențe împotriva persoanelor sau bunurilor”, „amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor”) este cea a pluralului general.

Construcțiile care conțin substantive la numărul plural, forma nearticulată au un sens generic și se folosesc pentru a desemna o categorie, și nu un număr de părți sau componente ale acelei categorii.

Interpretarea logică a acestui tip de construcții semantice are în vedere orice act din respectiva categorie și nu în mod necesar mai multe acte din acea categorie. Spre exemplu, „violențe împotriva persoanelor” desemnează orice act de violență îndreptat împotriva oricărei persoane, și nu neapărat mai multe acte de violență împotriva mai multor persoane.

2. Legiuitorul folosește aceeași tehnică legislativă și în cazul altor norme de incriminare, fără a se putea trage concluzia că pluralitatea constituie o condiție necesară pentru existența infracțiunii.

Spre exemplu: art. 197 din Codul penal (relele tratamente aplicate minorului) — „Punerea în primejdie gravă, prin măsuri sau tratamente de orice fel, a dezvoltării fizice, intelectuale sau morale a minorului, de către părinți sau de orice persoană în grija căreia se află minorul, se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.”

Din folosirea pluralului nu se poate trage concluzia că existența infracțiunii este condiționată de săvârșirea faptei de către ambii părinți (ar fi absurd să se creadă că infracțiunea lipsește când un singur părinte maltratează copilul, celălalt părinte fiind, spre exemplu, decedat). De altfel, aceasta rezultă implicit și din formularea „sau de orice persoană în grija căreia se află minorul”.

Un alt exemplu, art. 335 alin. (1) din Codul penal (Conducerea unui vehicul fără permis de conducere) — „Conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul ori a unui tramvai de către o persoană care nu posedă permis de

conducere se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani” — nu se poate susține că această infracțiune există doar dacă subiectul conduce autovehiculul pe cel puțin două drumuri publice diferite.

Având în vedere cele de mai sus, se consideră că, respectând principiul simetriei juridice, nici în cazul infracțiunii prevăzute de art. 371 din Codul penal nu este necesar ca violența să privească în mod direct mai multe persoane. Dacă s-ar adopta această condiție, ar fi necesară nu numai pluralitatea pasivă, pluralul ar trebui aplicat și în ceea ce privește actele concrete ale făptuitorului (exprimarea legii este „prin violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor ori prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor”), ceea ce ar presupune minimum două acte de lovire sau de distrugere. Aceasta ar exclude din sfera incriminării prin art. 371 din Codul penal, nefiresc, acte care tulbură în mod evident liniștea publică, spre exemplu, aruncarea unei grenade într-un parc.

Mai mult, în ipotezele în care legiuitorul a dorit existența unui subiect pasiv plural s-a exprimat explicit în acest sens. Astfel, potrivit art. 188 alin. (1) din Codul penal, „Uciderea unei persoane se pedepsește cu închisoarea de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi”, în timp ce art. 189 alin. (1) lit. f) din Codul penal sancționează omorul săvârșit asupra a două sau mai multor persoane. De asemenea, art. 192 alin. (1) din Codul penal sancționează uciderea din culpă a unei persoane, în timp ce art. 192 alin. (3) din Codul penal are în vedere varianta agravată în care prin fapta săvârșită s-a cauzat moartea a două sau mai multor persoane.

3. În majoritatea cazurilor, practica judiciară a considerat — atât sub imperiul Codului penal din 1969, cât și sub imperiul actualului Cod penal — că infracțiunea subzistă chiar dacă activitatea ilicită s-a îndreptat împotriva unei singure persoane.

Astfel, s-a reținut existența infracțiunii constând în: „fapta unei persoane care, aflându-se într-o stație de autobuz și neputând urca în mijlocul de transport în comun datorită împrejurării că ușile erau blocate de pasageri, înțepă cu un briceag, prin ușă, pe unul dintre călători, spre a determina astfel deblocarea ușii și a-și asigura posibilitatea de a pătrunde înăuntru — prin aceasta producându-se scandal public” (Tribunalul Brașov, Decizia penală nr. 53/1972 — Revista Română de Drept nr. 10/1972, pag. 169); „fapta inculpaților de a aplica o corecție victimei, urmată de dezbrăcarea acesteia de haine și izgonirea ei din apartamentul inculpaților” (Tribunalul Olt, Decizia penală nr. 668/1984 — Revista Română de Drept nr. 1/1986, pag. 56). Este de remarcat că acest soluții au intervenit în condițiile în care și textul art. 321 din Codul penal din 1969 folosea tot o exprimare la plural nearticulat — „săvârșește acte sau gesturi, proferează cuvinte sau expresii”.

După intrarea în vigoare a actualului Cod penal s-a reținut aceeași infracțiune în situații precum: aflați într-o discotecă, inculpatul C.D.M. a lovit partea vătămată M.E.I. cu pumnul în zona feței, pentru ca în continuare partea vătămată să fie agresată de celelalte persoane din grupul inculpatului, care i-au aplicat multiple lovituri cu pumnii și chiar cu o bătă de baseball, inculpatul C.V. lovind-o cu un scaun luat din apropiere, partea vătămată ridicând mâinile pentru a se apăra de mulțimea loviturilor aplicate, context în care a suferit multiple fracturi la antebrațul stâng. Pe fondul acestei agresiuni în local s-a oprit muzica și s-au aprins luminile, persoanele prezente părăsind în grabă incinta discotecii, ceea ce a determinat încetarea agresiunii (Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală, Decizia nr. 2.699/2014 — www.scj.ro); partea vătămată B.M.V. s-a aflat împreună cu numitele C.D.L. și C.E.B. în discoteca din Ciumbud, local în care a venit ulterior și inculpatul T.A., care serba întoarcerea fratelui său, T.S., din Spania. La un moment

dat, pe fondul consumului de alcool și al agitației specifice locului, inculpatul s-a îmbrâncit cu partea vătămată, apoi a scos un briceag cu lama de 7 cm și i-a aplicat acesteia o lovitură în zona pieptului, după care a părăsit localul, mergând la domiciliul concubinei sale M.R.C., căreia i-a predat briceagul și apoi a plecat pe câmp, fiind găsit de organele de poliție în tufișurile din apropierea cimitirului. (...) Aplicarea unei lovituri cu cuțitul într-un local, în prezența mai multor persoane, precum și gălăgia provocată în acest context a tulburat liniștea publică, respectiv acel climat necesar desfășurării normale a vieții sociale, în care relațiile dintre oameni se desfășoară pașnic, climat care a fost tulburat, deranjat prin atitudinea inculpatului, inclusiv prin lovirea cu intenție a părții vătămate cu cuțitul pe care îl avea în mod nejustificat asupra sa.” (Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală, Decizia nr. 1.810/2014 — www.scj.ro).

4. Trăsătura caracteristică esențială a infracțiunii prevăzute de art. 371 din Codul penal nu rezidă în numărul actelor de violență și nici în numărul persoanelor împotriva cărora sunt îndreptate, ci în rezultatul lor și în valoarea socială protejată prin incriminare.

Incrimnarea faptei de tulburare a ordinii și liniștii publice, astfel cum este prevăzută de art. 371 din Codul penal, reprezintă o continuare a preocupării legiuitorului român pentru asigurarea unui climat social de conviețuire civilizată, bazată pe respect reciproc între cetățeni.

Din perspectiva obiectului juridic special principal al infracțiunii, s-a apreciat că nu există modificări între vechea și actuala reglementare, acesta fiind reprezentat de relațiile de conviețuire socială privind ordinea și liniștea publică.

De asemenea, aceeași identitate se constată și dacă ne raportăm la urmarea imediată principală, respectiv tulburarea ordinii și liniștii publice, în sensul că fapta produce opiniei publice o neliniște persistentă, creează o stare gravă de insecuritate în sfera relațiilor de conviețuire socială.

Mai mult, având în vedere că valoarea socială protejată prin această incriminare vizează apărarea climatului social general de conviețuire civilizată, afectat prin ecoul social al faptei, și nu valorile individuale ale persoanei (integritate corporală, sănătate, libertate psihică etc.), s-a apreciat că nu acțiunea violentă, de amenințare sau atingere gravă adusă demnității, descrisă de legiuitor ca element material al infracțiunii, trebuie să se îndrepte împotriva mai multor persoane, ci urmarea imediată trebuie să fie aptă să se producă față de mai multe persoane.

În doctrina penală s-a arătat, de altfel, că „nu în natura sau atributele proprii manifestărilor trebuie să căutăm caracterul lor infracțional, ci acest caracter infracțional trebuie căutat în urmarea pe care o produc” (T. Vasiliu, D. Pavel ș.a. *Codul penal comentat și adnotat. Partea specială*, vol. II, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1977, pag. 441).

Prin urmare, infracțiunea de la art. 371 din Codul penal subzistă indiferent de numărul actelor de violență și de numărul indivizilor care sunt supuși violențelor, esențial fiind ca acestea să depășească contextul unui conflict personal și să devină manifestări de lipsă de respect pentru colectivitate. Împrejurarea că violența este îndreptată împotriva unei singure persoane nu exclude posibilitatea ca, dat fiind locul unde se comite (în public), numărul celor care asistă, vârsta acestora etc., ea să reprezinte în același timp un act care periclitează valoarea socială ocrotită prin norma de la art. 371 din Codul penal, anume ordinea și liniștea publică. Din acest considerent este posibil ca infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice să intre în concurs ideal cu o infracțiune contra persoanei, valorile sociale ocrotite prin normele de incriminare fiind diferite.

S-a concluzionat că elementul material al laturii obiective a infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice prevăzute de art. 371 din Codul penal nu trebuie îndreptat împotriva mai

multor persoane, iar în situația în care acțiunea descrisă a vizat o singură persoană nu operează dezincriminarea conform art. 4 din Codul penal.

VI. **Punctul de vedere exprimat de Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra chestiunii de drept supuse dezlegării**

Direcția de specialitate opinează în sensul că violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității nu trebuie să fie comise împotriva mai multor persoane, pentru existența infracțiunii prevăzute în art. 371 din Codul penal fiind suficient ca violențele, amenințările ori atingerile grave aduse demnității, care tulbură ordinea și liniștea publică, să fie săvârșite, în public, împotriva unei persoane.

În consecință, în ipoteza în care violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității persoanei, care tulbură ordinea și liniștea publică, au fost comise, în public, împotriva unei singure persoane, nu operează dezincriminarea, nefiind incidente dispozițiile art. 4 din Codul penal sau dispozițiile art. 3 alin. (1) din Legea nr. 187/2012, ci dispozițiile art. 3 alin. (2) din legea menționată.

Opinia exprimată se întemeiază pe următoarele argumente:

a) Conform **regulilor interpretării literale sau gramaticale a legii penale** — elementul sintactic — folosirea singularului unui cuvânt implică și pluralul acestuia și, invers, folosirea pluralului unui cuvânt implică și singularul acestuia. Singularul exclude pluralul sau invers numai atunci când legea le reglementează separat sau atunci când legea folosește o formulă cantitativă de excludere.

Aplicarea regulilor interpretării literale sau gramaticale în cazul dispozițiilor art. 371 din Codul penal, referitoare la infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice, conduce la concluzia că utilizarea pluralului cuvântului persoană (*violente comise împotriva „persoanelor” sau amenințări ori atingeri grave aduse demnității „persoanelor”*) implică și singularul acestuia.

În cazul dispozițiilor art. 371 din Codul penal, legiuitorul nu reglementează separat singularul și pluralul și nici nu utilizează o formulă cantitativă de excludere.

Așadar, dispozițiile art. 371 din Codul penal sunt aplicabile atât faptei persoanei care, în public, prin violențe comise împotriva persoanei ori prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanei, tulbură ordinea și liniștea publică, cât și faptei persoanei care, în public, prin violențe comise împotriva persoanelor ori prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor, tulbură ordinea și liniștea publică.

Această concluzie se desprinde și din examinarea ansamblului dispozițiilor Părții speciale a Codului penal, care se referă explicit la „două sau mai multe persoane” ori la „mai multe persoane”, în ipotezele în care acțiunea este comisă împotriva unei pluralități de persoane sau urmarea se produce față de o pluralitate de persoane. Astfel:

— Conform art. 189 alin. (1) lit. f) din Codul penal, constituie infracțiune de omor calificat omorul săvârșit „asupra a două sau mai multor persoane”.

— Varianta agravată a infracțiunii deucidere din culpă prevăzută în art. 192 alin. (3) din Codul penal se referă la „moartea a două sau mai multor persoane”, iar varianta agravată a infracțiunii de vătămare corporală din culpă prevăzută în art. 196 alin. (4) din Codul penal se referă la producerea urmărilor „față de două sau mai multe persoane”.

— Infracțiunea de încăierare prevăzută în art. 198 alin. (1) din Codul penal presupune participarea la o încăierare între „mai multe persoane”.

— Varianta agravată a infracțiunii de înlesnire a evadării prevăzută în art. 286 alin. (2) lit. b) din Codul penal se referă la

înlesnirea evadării „a două sau mai multor persoane în aceeași împrejurare”.

Prin urmare, în Partea specială a Codului penal, pluralitatea de persoane este reglementată de legiuitor prin utilizarea expresiilor „două sau mai multe persoane” ori „mai multe persoane”, iar nu prin utilizarea pluralului.

b) A interpreta dispozițiile art. 371 din Codul penal în sensul că fapta nu este incriminată în ipoteza în care violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității sunt comise împotriva unei persoane înseamnă a admite că în cazul tuturor normelor de incriminare în cuprinsul cărora legiuitorul a utilizat pluralul fapta care implică singularul nu ar fi incriminată.

Astfel, de exemplu:

— În cazul infracțiunii de bancrută frauduloasă prevăzute în art. 241 alin. (1) lit. a) și b) din Codul penal, legiuitorul se referă la fapta de a falsifica, sustrage sau distruge „evidențele debitorului” [lit. a)] și la fapta de a înfățișa „datorii” inexistente sau de a prezenta în „registrele” debitorului sume nedatorate [lit. b)]. Fapta constituie infracțiunea de bancrută frauduloasă și în cazurile în care privește o singură evidență a debitorului, o datorie inexistentă sau un registru, neputându-se admite concluzia că fapta nu ar fi incriminată în aceste cazuri, ci numai atunci când privește mai multe evidențe ale debitorului, mai multe datorii inexistente sau mai multe registre.

— În cazul infracțiunii de distrugere, în varianta agravată prevăzută în art. 253 alin. (3) din Codul penal, legiuitorul se referă la „bunuri” care fac parte din patrimoniul cultural. Fapta se încadrează în varianta agravată a infracțiunii de distrugere și în ipoteza în care privește un bun care face parte din patrimoniul cultural, iar nu numai atunci când privește mai multe bunuri din patrimoniul cultural.

— În cazul infracțiunii de sustragere sau distrugere de probe ori de înscrisuri prevăzute în art. 275 alin. (1) din Codul penal, legiuitorul se referă la sustragerea, distrugerea, reținerea, ascunderea ori alterarea de „mijloace materiale de probă sau de înscrisuri”. Fapta constituie infracțiunea prevăzută în art. 275 alin. (1) din Codul penal și în cazurile în care privește un mijloc material de probă sau un înscris, neputându-se admite concluzia că fapta nu ar fi incriminată în aceste cazuri, ci numai atunci când privește mai multe mijloace materiale de probă sau mai multe înscrisuri.

— Infracțiunile prevăzute în art. 289 din Codul penal (luarea de mită), art. 290 din Codul penal (darea de mită), art. 291 din Codul penal (traficul de influență) și art. 292 din Codul penal (cumpărarea de influență) se referă la „foloase”, neputându-se admite că fapta privitoare la un singur folos nu ar fi incriminată.

— Infracțiunea de obținere ilegală de fonduri prevăzută în art. 306 din Codul penal constă în folosirea ori prezentarea de „documente” sau „date” false, inexacte ori incomplete, pentru primirea „aprobărilor” sau „garanțiilor” necesare acordării finanțărilor obținute sau garantate din fonduri publice, dacă are ca rezultat obținerea pe nedrept a acestor fonduri. Fapta constituie infracțiunea prevăzută în art. 306 din Codul penal și în cazul în care constă în folosirea ori prezentarea unui document sau a unei date false, inexacte ori incomplete, pentru primirea unei aprobări sau a unei garanții necesare acordării finanțărilor obținute sau garantate din fonduri publice, dacă are ca rezultat obținerea pe nedrept a acestor fonduri.

— În cuprinsul dispozițiilor art. 342 din Codul penal care incriminează nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive, legiuitorul se referă la „arme”, utilizând pluralul acestui termen, neputându-se admite că fapta privitoare la o singură armă nu ar fi incriminată, iar în cuprinsul art. 365 din Codul penal, care incriminează operațiunile ilegale cu dispozitive sau programe informatice, legiuitorul se referă la „dispozitive sau programe informatice”,

utilizând pluralul acestor termeni, neputându-se admite că fapta privitoare la un singur dispozitiv sau la un singur program informatic nu ar fi incriminată.

c) Infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice prevăzută în art. 371 din Codul penal constituie o infracțiune care aduce atingere unor relații privind conviețuirea socială (titlul VIII al Părții speciale a Codului penal — *Infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială*), fiind reglementată în cadrul infracțiunilor contra ordinii și liniștii publice (cap. I intitulat *Infracțiuni contra ordinii și liniștii publice*).

Constituind o infracțiune contra ordinii și liniștii publice, incriminarea faptei având ca scop protecția ordinii și a liniștii publice, numărul persoanelor împotriva cărora se comit violențe, amenințări sau atingeri grave aduse demnității, în public, prin care se tulbură ordinea și liniștea publică, nu prezintă relevanță.

Din această perspectivă nu există rațiuni pentru care violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității, care tulbură ordinea și liniștea publică, săvârșite în public, să constituie infracțiunea prevăzută în art. 371 din Codul penal în ipoteza în care au fost comise împotriva a două sau mai multor persoane și să nu constituie infracțiunea prevăzută în art. 371 din Codul penal în ipoteza în care au fost comise împotriva unei persoane, în condițiile în care au fost săvârșite în public și au tulburat ordinea și liniștea publică.

d) În jurisprudența Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 747 din 3 martie 2014, soluția de condamnare întemeiată pe dispozițiile art. 321 alin. 1 din Codul penal anterior a fost menținută într-o cauză în care violențele comise în public, care au tulburat ordinea și liniștea publică, au fost exercitate împotriva unei singure persoane.

De asemenea, prin Decizia nr. 1.810 din 28 mai 2014, soluția de condamnare întemeiată pe dispozițiile art. 371 din Codul penal a fost dispusă într-o cauză în care violențele săvârșite în public, care au tulburat ordinea și liniștea publică, au fost exercitate împotriva unei singure persoane, instanța reținând că fapta inculpatului, în noua reglementare, se regăsește în dispozițiile art. 371 din Codul penal.

VII. Punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la chestiunile de drept ce fac obiectul sesizării

Existența infracțiunii prevăzute de art. 371 din Codul penal nu depinde de numărul persoanelor vizate de modalitățile normative de realizare a elementului material, ci de producerea efectivă a urmării precizate. Astfel, infracțiunea prevăzută de art. 371 din Codul penal poate exista și atunci când elementul material al acesteia vizează o singură persoană dacă s-a produs urmarea imediată specifică, după cum poate să nu existe dacă, deși elementul material vizează mai multe persoane, nu s-a produs tulburarea ordinii și liniștii publice.

Pe de altă parte, utilizarea de către legiuitor a noțiunii de persoane, respectiv folosirea formei de plural, nu are semnificația neîntrunirii tipicității infracțiunii prevăzute de art. 371 din Codul penal în ipoteza în care acțiunea ce constituie elementul material vizează o singură persoană.

Folosirea pluralului nu înseamnă că nu implică singularul. Pluralul exclude singularul sau invers atunci când sunt reglementate separat sau atunci când legea folosește o formulă cantitativă de excludere, ceea ce nu este cazul în ceea ce privește infracțiunea prevăzută de art. 371 din Codul penal.

În contextul acestor argumente, s-a apreciat că subzistă infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice prevăzută de art. 371 din Codul penal atât în cazul în care violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității au fost comise împotriva mai multor persoane, cât și atunci când acestea au fost comise împotriva unei singure persoane, cu condiția producerii rezultatului specific acestei infracțiuni, anume

atingerea adusă ordinii și liniștii publice, nefiind incidente dispozițiile privind dezincriminarea.

VIII. Raportul asupra chestiunii de drept supuse dezlegării

Referitor la chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită, opinia judecătorului-raportor a fost în sensul că:

1. În cazul infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice, pentru existența infracțiunii, violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității nu trebuie să fie comise împotriva mai multor persoane, fiind suficient ca violențele, amenințările ori atingerile grave aduse demnității, care tulbură ordinea și liniștea publică, să fie săvârșite, în public, împotriva unei persoane.

2. În ipoteza în care violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității persoanei, care tulbură ordinea și liniștea publică, au fost comise, în public, împotriva unei singure persoane, nu operează dezincriminarea, nefiind incidente dispozițiile art. 4 din Codul penal sau dispozițiile art. 3 alin. (1) din Legea nr. 187/2012, ci dispozițiile art. 3 alin. (2) din legea menționată.

Astfel, art. 3 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012, prevede că: „Dispozițiile art. 4 din Codul penal nu se aplică în situația în care fapta este incriminată de legea nouă sau de o altă lege în vigoare, chiar sub o altă denumire.”

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea formulată de Curtea de Apel Timișoara — Secția penală în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, reține următoarele:

Reglementând condițiile de admisibilitate a sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, legiuitorul a stabilit prin dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală posibilitatea Înaltei Curți, a curții de apel și a tribunalului, investite cu soluționarea unei cauze în ultimă instanță, care constată, în cursul judecății, existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei și asupra căreia instanța nu a statuat încă printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui asemenea recurs, să sesizeze Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prin care să se dea rezolvare de principiu respectivei probleme de drept.

Astfel, sesizarea completului competent să pronunțe hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, pentru a fi admisibilă, trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe cerințe, respectiv să fie solicitată într-o cauză aflată în curs de judecată în ultimă instanță pe rolul uneia dintre instanțele prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, obiectul acesteia să vizeze o chestiune de drept de care depinde soluționarea pe fond a cauzei, iar problema de drept să nu fi fost dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin mecanismele legale ce asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către instanțele judecătorești și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii.

În cauză, Curtea de Apel Timișoara a fost investită cu soluționarea unei pricini în ultimă instanță, respectiv apelul declarat de inculpatul R.L.C. împotriva Sentinței penale nr. 2.808 din data de 17 noiembrie 2015, pronunțată de Judecătoria Timișoara în Dosarul nr. 5.287/290/2013.

Obiectul sesizării vizează o chestiune de drept de care depinde soluționarea în apel a cauzei, astfel că interpretarea textelor legale are efect direct cu privire la soluționarea pe fond a cauzei, întrucât, prin sentința penală pronunțată de prima instanță, au fost considerate incidente prevederile art. 371 din

Codul penal, care incriminează fapta de tulburare a ordinii și liniștii publice.

Prin Decizia nr. 11 din 2 iunie 2014, pronunțată de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, s-a statuat că admisibilitatea sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este condiționată, atât în cazul în care vizează o normă de drept material, cât și atunci când privește o dispoziție de drept procesual, de împrejurarea ca interpretarea dată de instanța supremă să aibă consecințe juridice asupra modului de rezolvare a fondului cauzei.

De asemenea, chestiunea de drept cu care a fost sesizată instanța supremă nu a primit o rezolvare printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face, în prezent, obiectul unui recurs în interesul legii.

Pe fondul chestiunii de drept a cărei dezlegare se cere, se rețin următoarele:

Legiuitorul a incriminat în Codul penal, intrat în vigoare la 1 februarie 2004, în titlul VIII intitulat „Infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială”, cap. I „Infracțiuni contra ordinii și liniștii publice”, în conținutul art. 371 tulburarea ordinii și liniștii publice, în sensul că „fapta persoanei care, în public, prin violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor ori prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor, tulbură ordinea și liniștea publică se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă”.

În prevederile art. 375 a fost incriminat ultrajul contra bunelor moravuri, în sensul că „fapta persoanei care, în public, expune sau distribuie fără drept imagini ce prezintă explicit o activitate sexuală, alta decât cea la care se referă art. 374, ori săvârșește acte de exhibiționism sau alte acte sexuale explicite se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă”.

În Codul penal anterior, în conținutul art. 321 era reglementată fapta de ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea liniștii publice, astfel: „Fapta persoanei care, în public, săvârșește acte sau gesturi, proferează cuvinte ori expresii, sau se dedă la orice alte manifestări prin care se aduce atingere bunelor moravuri sau se produce scandal public ori se tulbură, în alt mod, liniștea publică, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

Dacă prin fapta prevăzută la alin. 1 s-au tulburat grav liniștea și ordinea publică, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.”

Așa cum se poate observa, în actuala reglementare, legiuitorul a ales să incrimineze în două norme distincte fapta prevăzută în Codul penal anterior, conferind din această perspectivă mai multă predictibilitate și calitate incriminărilor.

În conținutul incriminării prevăzute la art. 371 din Codul penal, legiuitorul a delimitat modalitățile alternative de săvârșire a faptei, la violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor, amenințări, atingeri grave aduse demnității persoanelor.

Astfel, cele trei modalități alternative, respectiv violențele, amenințările și atingerile grave, asigură tipicitatea infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice atunci când fapta este comisă în public, astfel cum noțiunea este definită în art. 184 din Codul penal, și tulbură ordinea și liniștea publică.

De esența incriminării nu este numărul de persoane vizate de acțiunile autorului, ci tulburarea ordinii și liniștii publice prin conduitele comise în public și care au aceste caracteristici (violența asupra persoanelor, violența asupra bunurilor, amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor).

Elementul esențial rămâne, la fel ca în legislația penală anterioară, tulburarea ordinii și liniștii publice prin acțiunile din structura laturii obiective, și nu aspectul legat de pluralitatea subiecților pasivi secundari.

În măsura în care acțiunea de lovire, amenințare etc. este îndreptată împotriva unei singure persoane, împrejurarea că fapta este comisă în public nu va conduce automat la reținerea

infracțiunii prevăzute de art. 371 din Codul penal, atâta vreme cât nu se identifică o tulburare a ordinii și liniștii publice. Identificarea acestei consecințe ține inclusiv de prezența altor persoane la locul comiterii faptei, fără a fi însă necesar ca asupra acestora să fie exercitate violențe, amenințări etc.

Din perspectiva limbajului folosit, legiuitorul a ales pluralul general al substantivelor (persoanelor sau bunurilor), și nu singularul.

Conform regulilor interpretării literale sau gramaticale a legii penale — elementul sintactic — folosirea singularului unui cuvânt implică și pluralul acestuia și, invers, folosirea pluralului unui cuvânt implică și singularul acestuia.

Singularul exclude pluralul sau invers numai atunci când legea le reglementează separat sau atunci când legea folosește o formulă cantitativă de excludere.

Construcțiile care conțin substantive la numărul plural, forma nearticulată, au un sens generic și se folosesc pentru a desemna o categorie, și nu un număr de părți sau componente ale acelei categorii.

Interpretarea logică a acestui tip de construcții semantice are în vedere orice act din respectiva categorie și nu în mod necesar mai multe acte din acea categorie. Spre exemplu, „violențe împotriva persoanelor” desemnează orice act de violență îndreptat împotriva oricărei persoane, și nu neapărat mai multe acte de violență împotriva mai multor persoane.

Legiuitorul folosește aceeași tehnică legislativă și în cazul altor norme de incriminare, fără a se putea trage concluzia că pluralitatea constituie o condiție necesară pentru existența infracțiunii.

Spre exemplu:

— art. 365 alin. (1) din Codul penal incriminează, printre altele, distribuirea de dispozitive sau programe informatice [lit. a)], parole ori coduri de acces [lit. b)] în scopul săvârșirii uneia dintre infracțiunile prevăzute la art. 360—364. Cu toate acestea, în niciun moment nu s-a pus problema ca tipicitatea art. 365 alin. (1) să fie condiționată de existența unei pluralități de dispozitive, programe informatice, parole etc. Aceasta deși art. 365 alin. (2) folosește singularul atunci când face vorbire despre deținerea de dispozitive, programe, parole etc.;

— în conținutul art. 386 alin. (1) din Codul penal se face vorbire despre oferirea sau darea „de bunuri ori alte foloase”;

— infracțiunea prevăzută de art. 372 alin. (1) lit. b) din Codul penal pedepsește portul de „arme neletale” sau „dispozitive pentru șocuri electrice”;

— infracțiunea prevăzută de art. 239 alin. (1) din Codul penal se raportează la scopul special al „fraudării creditorilor”. Cu toate acestea, în literatura de specialitate s-a evidențiat în mod corect că acțiunea materială din structura laturii obiective se poate realiza și pentru fraudarea unui singur creditor, independent de această sintagmă generală utilizată de legiuitor;

— infracțiunea de pornografie infantilă prevăzută de art. 374 din Codul penal sancționează, printre altele, accesarea de „materiale pornografice” cu minori.

În cazul tuturor acestor infracțiuni, deși legiuitorul a utilizat pluralul, este evident faptul că portul unei singure arme neletale ori al unui singur dispozitiv pentru șocuri electrice sau accesarea unui singur material pornografic cu minori atrage tipicitatea infracțiunii.

Nu în ultimul rând, la tâlhărie (art. 233 din Codul penal) se face vorbire despre întrebuințarea de „violențe sau amenințări”. În schimb, în cazul pirateriei (art. 235 din Codul penal) se face mențiunea că furtul necesită a fi comis prin „violență sau amenințare”.

De asemenea, un alt exemplu este și art. 197 din Codul penal (Relele tratamente aplicate minorului) — „Punerea în primejdie gravă, prin măsuri sau tratamente de orice fel, a

dezvoltării fizice, intelectuale sau morale a minorului, de către părinți sau de orice persoană în grija căreia se află minorul, se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi”.

Din folosirea pluralului nu se poate trage concluzia că existența infracțiunii este condiționată de săvârșirea faptei de către ambii părinți (ar fi absurd să se creadă că infracțiunea lipsește când un singur părinte maltratează copilul, celălalt părinte fiind, spre exemplu, decedat). De altfel, aceasta rezultă implicit și din formularea „sau de orice persoană în grija căreia se află minorul”.

Un alt exemplu, art. 335 alin. (1) din Codul penal (Conducerea unui vehicul fără permis de conducere) — „Conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul ori a unui tramvai de către o persoană care nu posedă permis de conducere se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani” — nu se poate susține că această infracțiune există doar dacă subiectul conduce autovehiculul pe cel puțin două drumuri publice diferite.

Aplicarea regulilor interpretării literale sau gramaticale în cazul dispozițiilor art. 371 din Codul penal, referitoare la infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice, conduce la concluzia că utilizarea pluralului cuvântului persoană (violențe comise împotriva „persoanelor” sau amenințări ori atingeri grave aduse demnității „persoanelor”) implică și singularul acestuia.

În cazul dispozițiilor art. 371 din Codul penal, legiuitorul nu reglementează separat singularul și pluralul și nici nu utilizează o formulă cantitativă de excludere.

Așadar, dispozițiile art. 371 din Codul penal sunt aplicabile atât faptei persoanei care, în public, prin violențe comise împotriva persoanei ori prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanei, tulbură ordinea și liniștea publică, cât și faptei persoanei care, în public, prin violențe comise împotriva persoanelor ori prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor, tulbură ordinea și liniștea publică.

În Partea specială a Codului penal, pluralitatea de persoane este reglementată de legiuitor prin utilizarea expresiilor „două sau mai multe persoane” ori „mai multe persoane”, iar nu prin utilizarea pluralului.

În sensul concluziei exprimate, exemplificăm infracțiunea de omor calificat prevăzută de art. 189 alin. (1) lit. f) din Codul penal, care are loc atunci când omorul a fost săvârșit „asupra a două sau mai multor persoane”; varianta agravată a infracțiunii deucidere din culpă prevăzută în art. 192 alin. (3) din Codul penal se referă la „moartea a două sau mai multor persoane”, iar varianta agravată a infracțiunii de vătămare corporală din culpă prevăzută în art. 196 alin. (4) din Codul penal se referă la producerea urmărilor „față de două sau mai multe persoane”; infracțiunea de încăierare prevăzută în art. 198 alin. (1) din Codul penal presupune participarea la o încăierare între „mai multe persoane”; varianta agravată a infracțiunii de înlesnire a evadării prevăzută în art. 286 alin. (2) lit. b) din Codul penal se referă la înlesnirea evadării „a două sau mai multor persoane în aceeași împrejurare”.

În concluzie, în cazul infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice, pentru existența infracțiunii, violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității nu trebuie să fie comise împotriva mai multor persoane, fiind suficient ca violențele, amenințările ori atingerile grave aduse demnității, care tulbură ordinea și liniștea publică, să fie săvârșite, în public, împotriva unei persoane.

Potrivit art. 4 din Codul penal, legea penală nu se aplică faptelor săvârșite sub legea veche dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă, caz în care executarea pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță pronunțate în baza legii vechi, precum și toate consecințele penale ale hotărârilor

judecătorești privitoare la aceste fapte încetează prin intrarea în vigoare a legii noi.

Dezincriminarea unei infracțiuni operează, de obicei, prin abrogarea expresă a dispozițiilor de incriminare, însă trebuie apreciată în concret, fiind posibil ca în legea nouă fapta să constituie infracțiune, dar sub o altă denumire sau să fie absorbită de o altă infracțiune.

Dezincriminarea va opera numai atunci când fapta comisă de inculpat, potrivit legii noi, nu mai atrage răspunderea penală, respectiv persoana nu mai poate fi constrânsă să răspundă în fața organelor de urmărire penală sau instanțelor de judecată. În acest sens s-a statuat că: suntem în prezența legii de dezincriminare în două situații: atunci când legea nouă suprimă o incriminare, aceasta nemaiaivând un corespondent în legea nouă; și, respectiv, în ipoteza în care, prin prevederile noii legi, se restrânge sfera de incidență a unui anumit text, astfel încât fapta concretă comisă de inculpat nu mai întrunește condițiile impuse de acesta.

În acest sens s-a statuat că: „Suntem în prezența legii de dezincriminare în două situații:

a) atunci când legea nouă suprimă o incriminare, aceasta nemaiaivând un corespondent în legea nouă;

b) în ipoteza în care, prin prevederile noii legi, se restrânge sfera de incidență a unui anumit text, astfel încât fapta concretă comisă de inculpat nu mai întrunește condițiile impuse de acesta.”

Nu există dezincriminare atunci când, deși norma de incriminare din legea veche nu se mai regăsește în legea nouă, conținutul ei a fost preluat de o altă normă din Codul penal sau din legislația specială ori este acoperit de o incriminare generală existentă.

Față de considerentele anterioare, își găsesc incidența dispozițiile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 187/2012, conform cărora

În consecință, în temeiul art. 475 și art. 477 din Codul de procedură penală,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Timișoara, Secția penală, în Dosarul nr. 5.287/290/2013, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept: „Dacă elementul material al laturii obiective a infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice prevăzute de art. 371 din Codul penal trebuie îndreptat împotriva mai multor persoane și dacă în situația în care acțiunea descrisă a vizat o singură persoană operează dezincriminarea conform art. 4 din Codul penal.”

Stabilește că:

1. În aplicarea dispozițiilor art. 371 din Codul penal, în cazul infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice, pentru existența infracțiunii, violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității nu trebuie să fie comise împotriva mai multor persoane, fiind suficient ca violențele, amenințările ori atingerile grave aduse demnității, care tulbură ordinea și liniștea publică, să fie săvârșite, în public, împotriva unei persoane.

2. În ipoteza în care violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității persoanei, care tulbură ordinea și liniștea publică, au fost comise, în public, împotriva unei singure persoane, nu operează dezincriminarea, nefiind incidente dispozițiile art. 4 din Codul penal.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 12 aprilie 2016.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE A ÎNALTEI CURȚI DE
CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
judecător **MIRELA SORINA POPESCU**

Magistrat-asistent,
Micaela Radulian

ACTE ALE PARTIDELOR POLITICE

PARTIDUL NAȚIONAL „PENTRU PATRIE”

Str. Duzilor nr. 40, satul Dumitrana

Orașul Măgurele, județul Ilfov

CUANTUMUL TOTAL**al sumelor provenite din finanțările private ale partidelor
politice în anul 2015, conform Legii nr. 334/2006 privind
finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor
electorale — Partidul Național „Pentru Patrie”**

În cursul anului 2015 Partidul Național „Pentru Patrie” a înregistrat suma
de 851 lei, reprezentând venituri din cotizatii ale membrilor de partid.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948368 936157